

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การสร้างแผนการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน เรื่อง ย้อนรอยอดีตคอยเต่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การสร้างแผนการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน

- ความสำคัญของแผนการเรียนรู้
- องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้
- รูปแบบของแผนการเรียนรู้
- ขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้
- ความหมายของโครงงาน
- ประเภทของโครงงาน
- ขั้นตอนในการดำเนินงานโครงงาน
- การประเมินผลการทำโครงงาน

2. ประวัติความเป็นมาของอำเภอคอยเต่า

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4. โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสร้างแผนการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน

ความสำคัญของการสร้างแผนการเรียนรู้

การสร้างแผนการเรียนรู้ถือเป็นเอกสารในการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้กับผู้เรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งดังที่ กรมวิชาการ (2540, หน้า 125) จำแนกได้เป็นข้อดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสในการพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทเรียนดังกล่าวมาแล้วอย่างรอบคอบ อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. แผนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนทำขึ้นเอง เป็นการสร้างครูที่ดี เพราะครูผู้สอนมีโอกาสคาดการณ์ล่วงหน้าในกระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็นการทำให้ครูผู้สอนมีความคิดสร้างสรรค์
3. ทำหน้าที่เปรียบเสมือนผู้เตือนความจำให้แก่ผู้สอน ช่วยไม่ให้สับสน สามารถสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ จัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน ใช้สื่อได้เหมาะสม และมีการวัดและประเมินผลเป็นระยะ ๆ
4. ป้องกันการใช้เวลาว่างอย่างไร้ประโยชน์ การทำแผนการเรียนรู้ช่วยให้ครูผู้สอนคำนึงถึงเวลาที่ต้องใช้ การเตรียมบทเรียนมากเกินไปจนเป็นการยึดเย็บความรู้ให้แก่ผู้เรียนไม่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้และการเตรียมบทเรียนน้อยไป อาจทำให้ครูผู้สอนต้องสอนบททวนซ้ำซากไปจนหมดเวลา
5. ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน
6. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยดี เพราะครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ก็มีส่วนในการใช้แผนการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นข้อมูลในการวางแผนและการนิเทศการศึกษา
7. ประโยชน์สำหรับครูผู้สอนเข้ามาสอนแทนในกรณีที่ครูประจำไม่สามารถทำการสอนได้แต่ได้เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า และเก็บไว้ในที่ ๆ เพื่อนครูสามารถหยิบไปใช้ได้
8. เป็นหลักสูตรที่นักเรียนได้เรียน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2539, หน้า 368-369) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างแผนการเรียนรู้ ดังนี้

1. การทำแผนการเรียนรู้เอาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด เพราะในการทำแผนการเรียนรู้นั้นผู้สอนได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงเรื่องจุดมุ่งหมายของสิ่งที่สอน การดำเนินการสอนการจัดกิจกรรม และการกำหนดงานให้ผู้เรียนทำ เป็นการลดความผิดพลาดในการสอนลง การสอนโดยไม่มีกรวางแผนการจัดการเรียนรู้ย่อมเกิดความผิดพลาดมากกว่า เพราะผู้สอนอาจจะดำเนินการสอนอย่าง

สับสนปนเป เพราะจํารายละเอียดเรื่องที่สอนไม่ได้ การทําแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้ายังช่วยประหยัด เวลาในการสอน เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน

2. ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจจุดมุ่งหมายของสิ่งที่จะสอน ว่าวิชาที่สอนมุ่งส่งเสริมความเจริญงอกงามทางใดแก่ผู้เรียน แล้วจึงคําเนินการสอนและวัดผลให้คล้อยตามจุดมุ่งหมายนั้น ผู้สอนต้องคํานึงอยู่เสมอว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกวิถีทาง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และนิสัยที่พึงปรารถนาด้วย

3. ช่วยให้ผู้สอนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในการสอน เพราะผู้สอนได้ใช้เวลาในการทําแผนการจัดการเรียนรู้รอบคอบแล้วว่าจะต้องวางขั้นตอนอย่างไรในการสอน หาวิธีอธิบายอย่างไรที่จะให้ผู้เรียนรู้มโนคติยากๆ ตัดสินใจว่าจะใช้สื่อการสอนอะไรที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นต้น

4. ช่วยให้ผู้สอนมีความกระจางเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน เพราะการทําแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีแล้วนั้น จะทำให้ผู้สอนมีขอบเขตให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาตามที่ตั้งไว้ไม่ทำให้สอนเนื้อหาเกินเลขไปหรือสอนเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องเพราะสถานการณ์ชักพาไปได้

5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเลื่อมใส และเชื่อถือในตัวผู้สอนยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนย่อมนับถือผู้ที่สอนให้ตนมีความรู้ได้ ยิ่งผู้สอนที่มีความขยันขันแข็งต่อการสอนอยู่เสมอย่อมทำตนให้เป็นแนวทางที่ดีต่อผู้เรียน

6. ช่วยให้ความสะดวกแก่การบริหารงานของโรงเรียน หากครูผู้สอนไม่สามารถทำการสอนได้ด้วยเหตุจําเป็นกะทันหัน เช่น เจ็บป่วยหรือติดธุระย่อมสะดวกแก่ผู้สอนอื่นที่จะทำการสอนแทน โดยการศึกษาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ทําไว้ อนึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทําเป็นหลักฐานไว้ ย่อมแสดงว่าผู้สอนได้มีการเตรียมการสอนอย่างดี เอาใจใส่ในหน้าที่การงานเป็นหลักฐานใน การให้ความคิดความชอบในการประกอบอาชีพ

7. ช่วยให้ผู้สอนสามารถวิเคราะห์การสอนที่ผ่านมาแล้วว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยกลับมาดูที่แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งได้ทําแล้ว ผู้สอนจะหาทางปรับปรุงแก้แผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการสอนต่อไปในอนาคตและทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาที่จะเริ่มต้นคิดแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด

นอกจากนี้ แพรพรรณ สมทรัพย์ (2545, หน้า 5) ได้ให้ความสำคัญของการสร้างแผนการเรียนรู้อย่างนี้

1. การจัดทำแผนการเรียนรู้อาจช่วยให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสได้ศึกษาหลักสูตรแนวการสอนวิธีการวัดผลและประเมินผล ศึกษาเอกสาร ตำรา ได้อย่างละเอียดทุกแห่งทุกมุม
2. แผนการเรียนรู้อาจสอนให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่นค่านิยม ความเชื่อ และสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น
3. แผนการเรียนรู้อาจเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพของผู้สอน ในการนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้อาจสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน ระยะเวลาและสภาพการเรียนการสอนที่แท้จริงในแต่ละภาคเรียน ช่วยให้ผู้สอนได้ครบถ้วน ทันท่วงที และช่วยให้มีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น
4. แผนการเรียนรู้อาจช่วยให้ผู้สอนใช้เป็นข้อมูล หรือหลักฐานอ้างอิงได้อย่างถูกต้องเที่ยงตรงแก่ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ว่าผู้สอนได้ทำการสอนอย่างไร ใช้สื่ออุปกรณ์ และทรัพยากรอะไรบ้าง อย่างไร
5. แผนการเรียนรู้อาจใช้เป็นคู่มือครูที่สอนแทนได้
6. แผนการเรียนรู้อาจเป็นเอกสารสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี
7. แผนการเรียนรู้อาจเป็นเอกสารที่แสดงถึงการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนเป็นงานที่จะต้องได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเทคนิคที่จำเป็นสำหรับประกอบอาชีพด้วย

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการสร้างแผนการเรียนรู้อาจช่วยให้ผู้สอนได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร เติบโตความจำให้แก่ผู้สอน ช่วยไม่ให้สับสน สามารถสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ จัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน ใช้สื่อได้เหมาะสมและมีการวัดและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพของการสร้างแผนการเรียนรู้อีก

การสร้างแผนการเรียนรู้อาจผู้สอนจำเป็นต้องรู้ถึงองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้อาจรูปแบบของแผนการเรียนรู้อาจและขั้นตอนในการเขียนแผนการเรียนรู้อาจ ซึ่ง อ้อยทิพย์ ทองดี (2544, หน้า 2) ได้กล่าวถึง

องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ดังนี้

1. ชื่อแผนการเรียนรู้
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
  - จุดประสงค์ปลายทาง
  - จุดประสงค์นำทาง
4. เนื้อหาสาระ
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลและประเมินผล
8. บันทึกหลังการสอน

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545, หน้า 46) ได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย หัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. หัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย
  - ชื่อกลุ่มสาระ
  - ชั้น
  - ภาคเรียนที่
  - ชื่อแผน
  - เวลาที่ใช้จัดการเรียนรู้
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. สาระการเรียนรู้
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้
5. กระบวนการวัดและประเมินผล
6. แหล่งการเรียนรู้

กาญจนา วัฒนา (2547, หน้า 86 – 88) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ควรประกอบด้วยหัวข้อสำคัญคือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. ผลการเรียนรู้
3. สาระการเรียนรู้

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ
5. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้
7. กระบวนการวัดและประเมินผล
8. กิจกรรมเสนอแนะ
9. บันทึกหลังสอน

สรุปองค์ประกอบแผนการเรียนรู้ต้องมีหัวข้อของแผนการเรียนรู้ ดังนี้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมินผล แหล่งการเรียนรู้

รูปแบบของการสร้างแผนการเรียนรู้

ในการสร้างแผนการเรียนรู้มีรูปแบบหลายรูปแบบ การที่จะเลือกใช้รูปแบบใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาหรือรูปแบบที่ใช้ในการเรียนการสอน พิชัย ละแมนชัย (2537, หน้า 52) ได้กล่าวถึงรูปแบบการทำแผนการเรียนรู้ดังนี้

1. แผนการเรียนแบบเรียงหัวข้อคือแผนการเรียนรู้ที่เขียนหัวข้อต่าง ๆ เรียงลงไปตามลำดับตั้งแต่หัวข้อแรกถึงหัวข้อสุดท้ายซึ่งมีรูปแบบดังนี้
  - 1.1 วิชา
  - 1.2 ระดับชั้น
  - 1.3 เรื่อง
  - 1.4 จุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1.5 ระยะเวลาที่สอน
  - 1.6 สื่อการเรียนการสอน
  - 1.7 วิธีการประเมินผล
  - 1.8 เนื้อหา
  - 1.9 กิจกรรมการเรียนการสอน
  - 1.10 แบบประเมินผลการเรียนรู้
2. แผนการเรียนรู้แบบตาราง การเขียนแผนการเรียนรู้นี้ ทุกหัวข้อในแผนการเรียนรู้อาจบันทึกลงในตารางทั้งหมด ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

วัน เดือน ปี	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการ เรียนการ สอน	การ ประเมินผล	หมายเหตุ

3. แบบกึ่งตาราง คือการเขียนแผนการเรียนรู้ที่มีทั้งแบบการเรียงหัวข้อและแบบตารางผสมกัน ซึ่งอาจมีรูปแบบดังนี้

วิชา ..... ชั้น .....

เรื่อง ..... ระยะเวลา ..... นาที

หัวเรื่อง .....

จุดมุ่งหมายทั่วไป .....

จุดประสงค์การเรียนรู้ .....

เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน
คาบที่ 1	
คาบที่ 2	

วิธีการประเมินผล .....

แหล่งวิทยาการการเรียนการสอน (สื่อประกอบการสอน) .....

นอกจากนี้ ฉัตรวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545, หน้า 54-58) ได้กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาหรือผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้โดยทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือแบบเรียงหัวข้อ แผนจัดการเรียนรู้ชนิดนี้จะเป็นการเขียนรายละเอียดขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ตามลำดับ โดยใช้ความเรียง เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยม แต่มีข้อจำกัดในกรณีที่รายละเอียดอยู่คนละหน้ากัน เนื่องจากยากต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ

2. แผนจัดการเรียนรู้แบบตารางแผนจัดการเรียนรู้ชนิดนี้ เป็นการนำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้มาเขียนลงในตารางภายในหน้าเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ แต่มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ในการเขียน และภาระในการตีตาราง

จากรูปแบบการเขียนแผนที่นักการศึกษาได้นำเสนอไว้ พอจะสรุปได้ว่า มีรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกันในรูปแบบบรรยายหรือแบบเรียงหัวข้อ นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอการเขียนแผนแบบตาราง ซึ่งการเขียนแผนไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด จะมีองค์ประกอบ คือ หัวเรื่อง สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด ถ้าสถานศึกษามีได้กำหนดรูปแบบไว้ จึงเลือกแบบที่ตนเองเห็นว่า สะดวกต่อการนำไปใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้รูปแบบการทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ

ขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้

อ้อยทิพย์ ทองดี (2544, หน้า 4) ได้เสนอขั้นตอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อการทำแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องศึกษาหลักการ โครงสร้าง จุดมุ่งหมาย หลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา และคำอธิบายรายวิชา เพื่อจะวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเป็นกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	
ห้องสมุดงานวิจัย	
วันที่.....	14 มิ.ย. 2555
เลขทะเบียน.....	248755
เลขเรียกหนังสือ.....	

2. ทำความเข้าใจกับคำอธิบายรายวิชา ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

2.1 กิจกรรม ข้อความส่วนนี้หลักสูตรจะวางแนวทางให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ข้อความนี้มักขึ้นต้นด้วยกริยาเพื่อแสดงอาการกระทำ เช่น ศึกษา ปฏิบัติ ทดลอง สังเกต รวบรวม อภิปรายบันทึกเปรียบเทียบ ฯลฯ

2.2 เนื้อหา ข้อความในส่วนนี้หลักสูตรจะวางให้ครูผู้สอนทราบเนื้อหาหลักหรือเรื่อง que ครูผู้สอนจะนำไปจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องนำไปวิเคราะห์ร่วมกับกิจกรรม/ จุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาเสียก่อน จึงจะทำให้ครูได้เนื้อหาช่วยในการเรียนรู้ต่อไป ส่วนมากส่วนนี้มักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า การ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับ หรือเกี่ยวกับหรือเขียนเป็นกิจกรรม

2.3 จุดประสงค์ ข้อความในส่วนนี้จะอยู่ที่ท้ายสุดของคำอธิบายรายวิชา มักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า เพื่อซึ่งจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาแต่ละวิชาจะเป็นจุดประสงค์ปลายทางของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนด้วย และจะครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ

2.3.1 ด้านปัญญา (พุทธิพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นความสามารถทางการคิดของสมอง มักใช้คำว่าเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งควรพัฒนาให้ครบทั้ง 6 ระดับ คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า

2.3.2 ด้านจิตใจ (จิตพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะทางจิตใจมักใช้คำว่า เพื่อให้มีเจตคติที่ดี... ซึ่ซม เห็นคุณค่า ตระหนัก ซึ่งควรพัฒนาให้ครบทั้ง 5 ระดับ คือ การรับรู้ ตอบสนอง การสร้างคุณค่า การจัดระบบคุณค่า การสร้างลักษณะนิสัย

2.3.3 ด้านทักษะ (ทักษะพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มักใช้คำว่า ปฏิบัติตน สาธิต ทดลอง แก้ปัญหา คิดคำนวณ เป็นต้น ซึ่งควรพัฒนาให้ครบทั้ง 5 ระดับ คือ การเลียนแบบ การทำตามแบบ การทำอย่างถูกต้อง การทำอย่างต่อเนื่อง การทำเองโดยเหมือนธรรมชาติ

3. วิเคราะห์จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อเขียนเป็นจุดประสงค์นำทาง เพราะจุดประสงค์นำทางจะเป็นสิ่งที่ทำให้ครูผู้สอนรู้ว่าจะสอนเนื้อหาอะไรบ้าง ในการกำหนดจุดประสงค์นำทางนั้นมีความสำคัญมาก เพราะจะต้องนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ดังนั้นเมื่อกำหนดจุดประสงค์นำทางแล้ว ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์นำทางว่า

3.1 ทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ปลายทางแล้วหรือยัง

3.2 จุดประสงค์นำทางเป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้หรือไม่

3.3 จุดประสงค์นำทางนั้นระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดหรือประเมินได้หรือไม่

4. กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดคาบสอนให้สอดคล้องกันเนื้อหา และจุดประสงค์ปลายทางว่า ในแต่ละจุดประสงค์จะใช้เวลาสอนกี่คาบ ทั้งนี้เพื่อจะได้วางแผน/ โครงการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่มี

5. กำหนดเทคนิค/ กระบวนการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเน้นให้ผู้เรียนฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ตัวอย่างที่หลากหลาย สร้างสรรค์และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

6. การเขียนรายละเอียดหรือเนื้อหาสาระของแผนการจัดการเรียนรู้ตามส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีคำแนะนำดังนี้

6.1 การเขียนสาระสำคัญ ต้องคำนึงถึงว่าเรื่องที่จะนำมาให้เรียนรู้นั้นคืออะไร คืออย่างไร หรือสำคัญอย่างไร และเรียนแล้วจะได้อะไร ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้นั้นๆ

6.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง นำทาง ให้นำมาจากข้อ 3 ได้เลย

6.3 เนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์นำทางที่กำหนดไว้ควรระบุว่าควรเรียนรู้เรื่องอะไรบ้างตามจุดประสงค์นำทาง และควรเขียนเป็นเนื้อหาโดยสรุป หรือ อาจเขียนเป็นข้อๆ ส่วนเนื้อหาโดยละเอียดควรเขียนไว้ในส่วนของภาคผนวก เช่น ใบความรู้ หรือ เอกสารประกอบการเรียน ตามความเหมาะสมเพิ่มเติมก็ได้

6.4 กิจกรรมการเรียนการสอน การที่จะให้มีการเรียนรู้จุดประสงค์นำทาง จะนำวิธีใดมาให้เกิดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง และต้องเขียนลำดับขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นสอน จนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการสอนในแผนนั้นๆ เพื่อให้มองเห็นพฤติกรรมการสอนจริง ทั้งบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเกิดความสนใจปฏิบัติง่าย และเกิดความคิดสร้างสรรค์ของผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เอง โดยทั่วไปควรมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินการสอน และขั้นสรุป โดยเทคนิค / กระบวนการที่นำมาใช้จะแทรกอยู่ในขั้นดำเนินการสอน

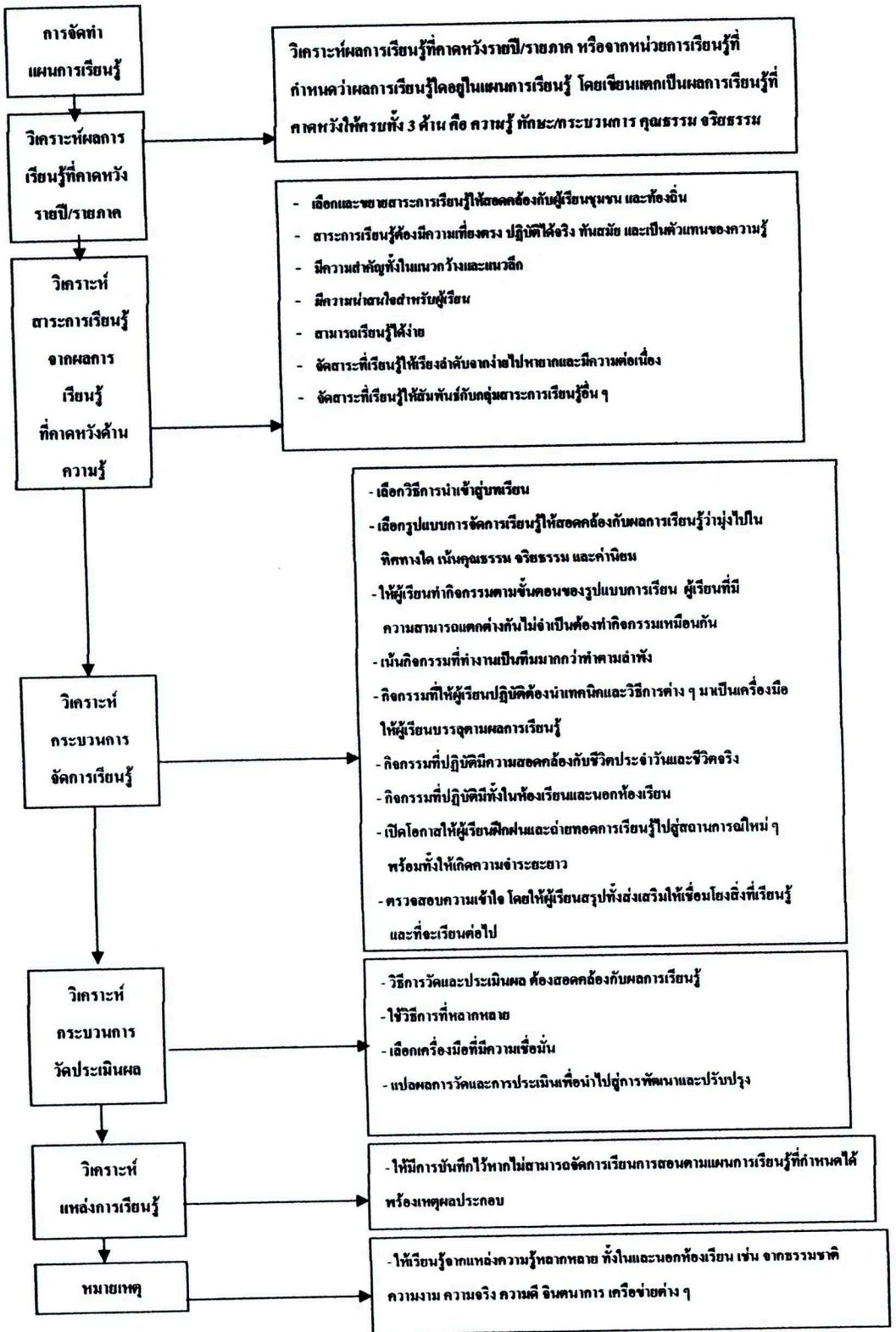
6.5 สื่อการเรียนการสอน ในการเรียนการสอนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นต้องใช้สื่ออุปกรณ์อะไรบ้าง และสื่อที่นำมาใช้ต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ โดยใช้เวลาสั้น ง่าย ประหยัด และน่าสนใจ ถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะของผู้เรียน

6.6 การวัดผลประเมินผล ในการวัดผลจะต้องรู้ก่อนว่า จะวัดอะไร (ซึ่งได้กำหนดไว้แล้วที่จุดประสงค์นำทาง) ด้วยเครื่องมืออะไร ควรระบุว่าเครื่องมือวัดผลจะใช้วิธีใด เมื่อใดและมีเกณฑ์การประเมินอย่างไร ตามวัตถุประสงค์นำทางข้อใด เช่น สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนการปฏิบัติงานกลุ่ม หรือการตรวจผลการปฏิบัติงาน ทดสอบผลสัมฤทธิ์ เครื่องมือวัดใช้เครื่องมืออะไร เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ แบบตรวจผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น เมื่อวัดผลแล้วจะนำข้อมูลนั้นไปทำอะไร โดยมีเกณฑ์การประเมินผลกำหนดไว้

7. การเขียนบันทึกหลังการสอน เป็นการประเมินผลการสอนว่าครูผู้สอนนั้นสอนเป็นอย่างไร สอนแล้วผู้เรียนได้รับผลอย่างไรบ้าง โดยส่วนใหญ่จะเขียนตามวิธีการวัดผลประเมินผล

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545, หน้า 44) ได้สรุป ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545, หน้า 44) ได้สรุปขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้ไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

เมื่อกล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้แล้ว ผู้สอนจะต้องดำเนินการตามลำดับ คือ ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ ทุกกระบวนการจะต้องสอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

ความหมายของโครงการ

ลัดดา ภูเกียรติ (2543, หน้า 48) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายๆ สิ่งที่อยู่ภายใต้คำตอบให้ลึกซึ้ง หรือเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ให้มากขึ้น โดยใช้กระบวนการหรือวิธีการศึกษาอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน มีการวางแผนในการศึกษาอย่างละเอียด ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้จนบรรลุได้ข้อสรุปหรือผลสรุป ที่เป็นคำตอบในเรื่องนั้น ๆ

สมศักดิ์ ภูวิภาคารวรรณ (2544, หน้า 81) กล่าวว่า โครงการหมายถึงการสืบค้นอย่างลุ่มลึกในหัวข้อของการเรียนรู้ตามความสนใจของ ผู้เรียนรายบุคคล กลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ทั้งชั้นเรียน ลักษณะสำคัญของโครงการเน้นไปที่หาคำตอบให้แก่คำถาม หรือสิ่งที่ยากทราบตามหัวข้อของโครงการ การดำเนินการอาจทำได้โดยนักเรียน หรือครูร่วมกับนักเรียน ก็ได้ ถือเป็น การปรึกษาหารือร่วมกันโดยยึดผู้เรียนเป็นหลัก

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2546, หน้า 14) สรุปไว้ว่า โครงการเป็นกระบวนการที่เน้นกิจกรรมโดยนักเรียนเป็นผู้คิดค้น วางแผน และลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ อาศัยเครื่องมือภายใต้คำแนะนำ การกระตุ้นความคิด การทำงานจากครูหรือผู้เชี่ยวชาญ โดยมีหลักการ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดเอง วางแผนการทำงานเอง ลงมือปฏิบัติเอง นำเสนอโครงการ และร่วมกันกำหนดวัดผลและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 16) กล่าวว่าโครงการ หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยมีผู้สอนคอยกระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ตั้งแต่การเลือกหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า ดำเนินการวางแผน กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานและการนำเสนอผลงาน

โดยสรุปแล้วโครงการ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งที่ยากรู้ หรือสนใจ โดยใช้วิธีการศึกษาอย่างมีระบบ มีการวางแผนเป็นขั้นตอน เพื่อให้บรรลุข้อสงสัยนั้น ๆ โดยครูผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน

ในการเลือกหัวข้อที่จะศึกษาค้นคว้า วางแผน ดำเนินการ กำหนดสรุปความรู้ รายงานผลและการนำเสนอผลงาน

ลักษณะของโครงการงาน

ลักษณะของโครงการงาน กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 67) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้โดยโครงการงาน ตามเอกสารทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สามารถกระทำ ได้ใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) โครงการงานตามสาระการเรียนรู้เป็นโครงการงานที่นักเรียนนำ ความรู้ ทักษะที่ได้เรียนในสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระมาจัดทำ เป็นโครงการงาน
- 2) โครงการงานตามความสนใจ เป็นโครงการงานนักเรียนเลือกทำ ตามความสนใจของตนเอง ตามความต้องการและความถนัด

ขั้นตอนการทำโครงการงาน

วิโรจน์ ศรีโกคาและคณะ (2544, หน้า 11) การจัดทำโครงการงาน เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเข้าใจ หรือการเรียนรู้วิธีการทำงานอย่างมีระบบ เป็นการทำงานที่ต่อเนื่องตลอดกระบวนการ มีวัตถุประสงค์ของงานชัดเจน มีจุดเริ่มของงานและมีจุดสิ้นสุดงาน สามารถสอบกลับผลของการกระทำได้ อาจสรุปลำดับขั้นตอนของการจัดทำโครงการงานได้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนงาน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 การเขียนรายงาน

ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอผลงาน

ขั้นตอนที่ 1 การคิดและเลือกหัวเรื่อง

1. ผู้จัดทำโครงการงานต้องคิดเลือกหัวเรื่องของโครงการงานด้วยตนเอง
2. หัวเรื่องของโครงการงานจะได้จากปัญหา คำถาม หรือความอยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง
3. หัวเรื่องของโครงการงานมีความเฉพาะเจาะจง ชัดเจน สามารถสื่อความได้ถึงเนื้อหาของโครงการงานที่จัดทำ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนงาน

การวางแผนการทำโครงการ เป็นการคิดวิธีการทำงานล่วงหน้าตลอดทั้งกระบวนการว่าจะเตรียมการทำอะไรก่อน – หลัง ตามลำดับงานที่กำหนด รวมถึงการกำหนดหัวข้อเค้าโครงของงานโครงการ ซึ่งอาจประกอบด้วย

1. ชื่อโครงการ
2. ที่มาและความสำคัญของการศึกษา
3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา
4. สมมติฐานของการศึกษา (ถ้ามี)
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (ถ้ามี)
6. ขอบเขตของการศึกษา
7. นิยามศัพท์เฉพาะ
8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
9. การดำเนินการศึกษา
10. ผลการศึกษา
11. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา
12. ประโยชน์ที่ได้รับ
13. ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน

ผู้จัดทำโครงการ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ทุกขั้นตอนของกระบวนการเป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการจะต้องให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ชี้แนวทาง กระตุ้นและเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในช่วงเวลาที่เหมาะสม รวมถึงติดตามผลทุกระยะตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้จัดทำโครงการ

ขั้นตอนที่ 4 การเขียนรายงาน

การเขียนรายงานเป็นการอธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการ เป็นวิธีสื่อความหมายที่ทำให้ผู้อื่นได้เข้าใจแนวคิด วิธีการดำเนินงาน ผลที่ได้รับ ข้อสรุป ข้อเสนอแนะในการจัดทำโครงการตลอดกระบวนการ

ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอผลงาน

การนำเสนอผลงาน เป็นขั้นตอนของการเผยแพร่ผลงานที่เกิดขึ้น ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ วิธีการนำเสนอเผยแพร่ผลงาน อาจจัดทำได้หลายรูปแบบ เช่น

1. การจัดทำเป็นเอกสาร ได้แก่ การเขียนรายงาน การเสนอผลงานในวารสาร การทำแผ่นพับ ฯลฯ

2. การจัดนิทรรศการ มีการนำเสนอผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นระบบ โดยมีเอกสารประกอบ เช่น แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินงาน วิธีการจัดทำ ผลที่ได้ เป็นต้น

3. การนำเสนอโดย วิดิทัศน์ สไลด์ ประกอบการนำเสนอหรือประกอบการบรรยาย

4. การนำเสนอที่เป็นการรายงานด้วยวาจา

5. การนำเสนอ Multimedia Computer/Homepage

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 86) กล่าวถึงขั้นตอนการทำโครงการว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงการมีขั้นตอนสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกหัวข้อเรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษา

2. การวางแผน ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดจุดประสงค์

2.2 การตั้งสมมุติฐาน

2.3 การกำหนดวิธีการศึกษา

3. การลงมือปฏิบัติ

4. การเขียนรายงาน

5. การนำเสนอผลงาน

การประเมินผลการทำโครงการ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงศ์ (2539, หน้า 94) ได้สรุปว่า การประเมินผล คือกระบวนการพิจารณาการตัดสินใจประสิทธิภาพหรือคุณค่าของวัตถุประสงค์ คน สิ่งของ แผนงาน โครงการผลิตหรือผลงานหรือการดำเนินงาน กิจกรรมที่เกิดขึ้นว่าบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใดโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็นสำคัญนอกจากนี้ควรมีการวางแผนการประเมินผลให้สอดคล้องกับงานอื่น ๆ ดังนี้

- สิ่งที่ต้องประเมิน
- วิธีการประเมินผล
- ตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่ประเมินผล
- กำหนดเวลาการประเมินผล
- กำหนดเวลาการรายงานผลตามขั้นตอน

- สร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการประเมินผล
- การดำเนินงานประเมินผลแต่ละขั้นตอน
- การรายงานการประเมินผลโครงการตามกำหนดเวลา
- การเขียนรายงานการประเมินผลทั้งโครงการ

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการประเมินผู้เรียนไว้ในมาตราที่ 26 ว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบของการศึกษา” ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่าการประเมินตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษานั้น ได้มีการปรับเปลี่ยนจากการวัดความจำ ความรู้ในเนื้อหาเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากกว่า โดยจะต้องมีการวัดให้ครอบคลุมที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนทุกด้านทั้งกระบวนการทำงานและผลงานของเขารวมทั้งความรู้ ความรู้สึกและทักษะที่เขาแสดงออกในทุกด้านด้วยการยึดหลักของการประเมินตามสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจริง ๆ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ การจัดเก็บเอกสารข้อมูล ของผลงานและกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนซึ่งประเมินได้ตลอดเวลา ก่อนระหว่างและหลังจากจบการทำงาน โดยสรุปเป็นภาพรวมทั้งหมดของเขาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม ตัวอย่างผลงาน ภาพถ่าย แถบบันทึกเสียง วิดีทัศน์บันทึกพฤติกรรมและ กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนทำ บันทึกประจำวันของนักเรียน บันทึกความก้าวหน้าในการทำงาน สังคม มิติ การสัมภาษณ์ แบบสำรวจ การทดสอบแบบไม่เป็นทางการ เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของวิธีสอนแบบโครงการที่ช่วยส่งเสริมการบูรณาการการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเป็นกระบวนการในสิ่งที่สนใจและต้องการทราบคำตอบในปัญหาที่ศึกษา โดยการตั้งคำถามวางแผนการดำเนินงานว่าจะใช้วิธีใดในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการและใช้ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์เข้ามาดำเนินการหาคำตอบอย่างเป็นขั้นตอนจนได้องค์ความรู้ใหม่ที่ลึกซึ้ง ชัดเจนและมีความเข้าใจดีขึ้น จดจำ ได้นาน สามารถนำเสนองานที่จัดทำมาเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจได้อย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมโครงการประเภทแบบสำรวจที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมในท้องถิ่นสามร้อยยอดมาใช้ในการวิจัย โดยได้กำหนดคกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำ ขั้นตอนการทำโครงการที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 5 มาจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำ การปฏิบัติค้นคว้าและระดมสมอง ช่วยกันทำงาน จนได้ผลสรุปของข้อมูลโครงการ โดยเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 3-4 คน แล้วปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนของการสอนแบบโครงการของผู้วิจัย ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดชื่อโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์
- ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและการวางแผนการดำเนินงาน
- ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานโครงการ
- ขั้นตอนที่ 4 การสรุปข้อมูลและการเขียนรายงานโครงการ
- ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอโครงการ

ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาที่ครูให้นักเรียนได้ทำโครงการที่นักเรียนสนใจเขาก็จะมีความกระตือรือร้นและตั้งใจเรียนโดยที่ครูไม่ต้องเกี่ยวข้องเฝ้าดูมากมาย เพียงแต่คอยสังเกตว่าเขามีความสามารถเด่นในด้านใดบ้างหรือคือด้านใดบ้าง แล้วร่วมออกแบบกิจกรรมโครงการให้เหมาะสมกับศักยภาพของเขาซึ่งจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำ กิจกรรมโครงการนั้น กระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นพบสิ่งที่เขาต้องการ ใฝ่คว้าความรู้ใหม่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำ ทักษะกระบวนการการทำงาน โครงการนี้ไปเป็นพื้นฐานของการศึกษาหาความรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหา ในสิ่งที่เขาสงสัย ก็จะเกิดผลดีกับตัวนักเรียนเพราะจะเป็นผู้ที่มีความคิดรอบคอบ สุขุม เป็นผู้มีเหตุมีผล ไม่ทำอะไรเอาแต่อารมณ์ของตนเองรู้จักควบคุมอารมณ์ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง เป็นผู้มีลักษณะของการเป็นผู้นำ ทั้งทางด้านความคิด การกระทำ เป็นขั้นตอน เป็นระบบ การแสดงออกทางวาจาก็น่าเชื่อถือ เป็นผู้กล้าแสดงออกทั้งความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนทำงาน ได้ประสบผลสำเร็จจนได้รับการยกย่องจากชุมชนและงานที่นักเรียนศึกษาค้นคว้ามาแก้ไขปัญหการทำงานในชีวิตประจำวันของคนในชุมชนได้ ก็จะเกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชน และประเทศชาติ

ประวัติความเป็นมาของอำเภอดอยเต่า

ตำนานและคำบอกเล่า

"ดอยเต่า" คำนามซึ่งเป็นที่มาของชื่ออำเภอในปัจจุบันนี้ มีตำนานและคำบอกเล่าสืบต่อกันมาว่า สมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าได้เสด็จจาริกเทศนาสั่งสอนเผยแผ่พระธรรมไปตามท้องที่ต่างๆ จนได้เสด็จมาถึงดินแดนแห่งนี้ (ท้องที่อำเภอดอยเต่า) และประทับแรมสั่งสอนประชาชน ณ สถานที่ที่เป็นเนินเล็กๆ ภายใต้ร่มไม้ใหญ่อากาศเย็นสบาย ซึ่งไม่ห่างไกลจากหมู่บ้านมากนัก เมื่อประชากรทราบข่าวต่างก็มีความปีติยินดีเป็นล้นพ้น ก็ได้เตรียมภัตตาหารมาถวาย เมื่อพระพุทธเจ้าทรงรับบิณฑบาต แล้วสังเกตเห็นว่าสิ่งของที่ประชากรนำมาถวายนั้น มี "มะเดื่อ" (แดงโม) มากกว่าสิ่งของอื่นใด พระพุทธองค์จึงทรงทำนายและตรัสกับประชากรที่นำของมาถวาย

ว่า "ดูกร ท่านทั้งหลายดินแดนแห่งนี้อุดมด้วยพืชพันธุ์ ธัญญาหาร ต่อไปภายหน้าจะเจริญรุ่งเรือง เป็นบ้านเมืองและขอตั้งชื่อสถานที่แห่งนี้ว่า "คอนเต้า" (คอนคือเนินเล็ก ๆ เต้า คือมะเต้า หรือ แดงโม คำว่าคอนเต้า เรียกขานกันมาตั้งแต่บัดนั้น นาน ๆ เข้าก็เรียกเพี้ยนไปเป็น "คอยเต้า" จนปัจจุบันนี้และชื่อคอยเต้าก็เป็นหมู่บ้านหนึ่งของตำบลคอยเต้า เป็นหมู่บ้านดั้งเดิมมีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่น)

พระพุทธองค์ยังทรงทำนายต่อไปอีก ว่าดินแดนแห่งนี้มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่านสองฝั่ง แม่น้ำอุดมสมบูรณ์ดี ในกาลข้างหน้าจะมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป ผู้คนที่อยู่ริมสองฝั่งแม่น้ำนี้จะถูกรบกวน น้ำจะไหลกลับเพราะจะมีพญานาคตัวใหญ่มาขวางกั้นลำน้ำแห่งนี้ และจะมีสำเภาเงิน สำเภาทองวิ่งขึ้นล่องเป็นประจำ กาลนั้นดินแดนแห่งนี้จะเป็นดินแดนที่เจริญรุ่งเรืองในแคว้นนี้

ถ้า วิเคราะห์คำทำนายจะเห็นว่าเมื่อมีการสร้างเขื่อนภูมิพลที่อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ปิดกั้นแม่น้ำปิง ทำให้เกิดเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่บริเวณเหนือเขื่อนขึ้นมาก จนถึงอำเภอฮอด ประชาชนมีถิ่นฐานอยู่เดิมสองฝั่งแม่น้ำปิง ต้องอพยพหนีน้ำท่วมเข้ามาอยู่ในบริเวณที่ดินจัดสรรของนิคมสร้างตนเองเขื่อน ภูมิพล จึงเกิดชุมชนอย่างหนาแน่น บริเวณอ่างเก็บน้ำอุดมไปด้วยปลา นานาชนิด ประชาชนบางกลุ่มบางหมู่ได้ยึดอาชีพจับปลาขาย มีการสัญจรไปมาติดต่อกันโดยทางเรือ กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง มีความเจริญขึ้นเรื่อย ๆ มาสมดังคำทำนายที่พระพุทธองค์ทรงทำนายไว้

ความเป็นมาในอดีต

คอยเต้า เป็นถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของชาวถิ่นมาเป็นเวลาช้านานหลายชั่วอายุคนแล้ว ดังปรากฏหลักฐานในตำนานที่กล่าวไว้ เช่น ในตำนานสิงหนวัต อันเป็นตำนานเก่าแก่ของล้านนามีอายุมากกว่าพันห้าร้อยปี ได้กล่าวถึงคอยเต้าว่า ในสมัยพุทธกาลพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมาโปรดเวไนยสัตว์ ณ ที่แห่งนี้และเป็นที่มาแห่งพระมหาบรมธาตุเจ้าคอยเก็ง ปุชนิยสถานอันศักดิ์สิทธิ์ของคนคอยเต้าและใกล้เคียงอยู่ทุกวันนี้ หรืออีกตำนานหนึ่งคือ ตำนานพระธาตุหลวง ลำพูนที่ได้กล่าวถึงคอยเต้า โดยได้บันทึกไว้ว่า เมื่อพระนางจามเทวีโปรดให้สร้างพระเจดีย์ขึ้นที่คอยเก็ง เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุส่วนพระนลาฏ ซึ่งพระสุวรรณภรณ์ศัพทสาวก ในครั้งนั้นถวาย พระนางได้จัดขบวนเสด็จอันประกอบด้วย ข้าราชการบริวารเครื่องไทยทาน ซึ่งจัดตกแต่งเป็นองค์ประสาทเป็นจำนวนมาก เดินทางด้วยเรือแพตามลำน้ำปิง ได้มาถึงบริเวณหนึ่ง ซึ่งเป็นทุ่งกว้างมีลำน้ำคดเคี้ยว เมื่อริ้วขบวนเครื่องไทยทานผ่าน ทำให้มองดูริ้วขบวนและลานดาเต็มท้องทุ่งไปหมด จึงได้เรียกบริเวณนั้นว่า บ้านทุ่งผาสาท ซึ่งก็คือ ทุ่งปราสาท และได้เรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านโห่ง มาตราบเท่าทุกวันนี้

ส่วนประชากรชาวคอยเต่าเองเชื่อว่า เป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากชนเผ่าลัวะ ซึ่งเป็นชาวถิ่นโบราณที่มีถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้ จะมีข้อสังเกตได้อย่างหนึ่งว่า ภาษาถิ่นของชาวคอยเต่า มีสำเนียงและคำที่แตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่นในเชียงใหม่ด้วยกัน และยังมีการเรียกขานสถานที่ที่เป็นภาษาถิ่นโบราณ เช่น จะเรียกห้วยหรือลำธารว่า ลุ่ม หรือ อม เช่น ลุ่มป่าด ซึ่งหมายถึง ห้วยที่พาดผ่านเป็นต้น ชาวคอยเต่าเองมีขนบธรรมเนียมหลายอย่างที่แตกต่างจากถิ่นอื่น เช่น ประเพณีปอยข้าวสังข์ ซึ่งเป็นประเพณีทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ถือเป็นประเพณีที่สำคัญและมีขั้นตอนที่น่าศึกษาไม่น้อยทีเดียว เดิมประชากรชาวคอยเต่า จะอาศัยอยู่เป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ กลุ่มลุ่มน้ำแม่หาด ซึ่งจะอยู่บนพื้นที่ราบสูงริมน้ำแม่หาด ได้แก่ บ้านคอยเต่าเก่า บ้านไร่โป่งทุ่ง อีกกลุ่มหนึ่งได้แก่ ผู้ที่อยู่อาศัยอยู่แถบที่ราบลุ่มแม่ปิง นับเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมากกว่ากลุ่มแรก กลุ่มนี้ได้แก่ บ้านแม่กา บ้านซ่ง ท่าเคื่อ บ้านน้อย จนถึงบ้านแอ่น มีหมู่บ้านทั้งเล็กและใหญ่รวมกันถึง 21 หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่ถึง 54 ตารางกิโลเมตร อาชีพเดิมได้แก่ การเพาะปลูกข้าว ถั่ว ยาสูบ ฝรั่ง และค้าขาย โดยนำสินค้าใส่เรือแพล่องไปขายทางตอนล่าง แถบเมืองตาก ปากน้ำโพ

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2506 เมื่อสร้างเขื่อนภูมิพลเสร็จเริ่มปิดกั้นน้ำ น้ำได้เอ่อขึ้นมาท่วมพื้นที่ราบสองฝั่งแม่น้ำปิง ชาวบ้านต้องอพยพขึ้นมาอยู่ในพื้นที่ที่ทางราชการจัดไว้ให้ โดยจะแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลง ๆ เรียกกันว่า บ้านอพยพแปลงที่เท่านี้เท่านี้ โดยจัดหมวดหมู่ว่า แปลงที่เป็นเลขคี่จะอยู่ทางด้านขวามือของถนนสอด - คอยเต่า - แม่ตืน ส่วนด้านฝั่งซ้ายจะเป็นเลขคู่ ในการอพยพราษฎรจะได้ค่าชดเชยที่ดินเดิมไร่ละ 400.- บาท ในขณะนั้น แต่ไม่ได้มีการพูดถึงว่า ส่วนใหญ่จะได้ไม่ครบ เพราะเนื่องจากการรับเงินชดเชยจะต้องไปปรับที่อำเภอจอมทอง ซึ่งการเดินทางในสมัยนั้นลำบาก ทุรกันดารมาก การจ่ายก็เป็นอย่างไม่มีระบบ ราษฎรจึงต้องใช้ชีวิตให้ผู้อื่นไปปรับแทน โดยให้ค่าตอบแทนทำให้ได้รับเพียงไร่ละ 350.- บาทบ้าง 375.- บาทบ้าง บางรายได้น้อยกว่านี้ก็มี

ผลกระทบหลังการอพยพ

เพราะเหตุที่เขื่อนภูมิพลเป็นเขื่อนแห่งแรกของประเทศ ซึ่งผลิตกระแสไฟฟ้าให้กับคนกว่าครึ่งประเทศและสามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเกษตรและประมง การจัดการต่างๆ จึงขาดวิธีการจัดการที่มีแบบแผน ในขณะนั้นรัฐบาลให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งนิคมฯ เขื่อนภูมิพล ดำเนินการ โดยกรมประชาสัมพันธ์ ได้มีพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2512 เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดพื้นที่ ให้กับราษฎรที่อพยพขึ้นมาจากเขื่อนน้ำท่วม เข้าใจว่าด้วยความที่ไม่เคยพบปัญหาบวกรับมีปัจจัยทั้งด้านบุคลากร อุปกรณ์และงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ทำให้การจัดพื้นที่การจัดสาธารณูปโภคให้กับผู้อพยพเป็นไปอย่างขลุกขลัก หลายหมู่บ้านไม่มีน้ำกิน น้ำใช้จนหลายหมู่บ้านตัดสินใจย้ายถิ่นฐานไปอยู่ในพื้นที่อื่น เช่น บ้านหนองบัวคำเคิม ได้อพยพไปอยู่อำเภอสี

จังหวัดลำพูน ในขณะนั้นราษฎรที่อพยพขึ้นมาในสภาพที่เรียกได้ว่า บ้านแตกสาแหรกขาด มองไม่เห็นอนาคต ที่ดินที่รับจัดสรรก็ไม่สามารถจะทำการเพาะปลูกได้ เหตุเพราะสภาพดินขาดความสมบูรณ์ น้ำที่จะใช้ในการเพาะปลูกไม่มี ผนวกกับพื้นที่ที่เป็นที่สูงลุ่ม ๆ ดอน ๆ ไม่สามารถจะทำการคลองส่งน้ำเข้าพื้นที่เพาะปลูก รัฐทำได้เพียงนำเครื่องอุปโภคบริโภคมาแจกกันเป็นครั้งคราว ซึ่งก็ไม่เพียงพอกับความต้องการของราษฎร ผลที่ตามมาก็คือ ชาวบ้านหันมายึดอาชีพในการตัดไม้แปรรูปขายให้กับพ่อค้าต่างถิ่นเป็นรายได้พอยังชีพ ซึ่งก็ยังเป็นที่น่าเสียดายว่าแต่เดิมในพื้นที่คอยเต่าจะมีไม้สักเป็นจำนวนมาก เพียงไม่กี่ปีไม้เหล่านั้นได้ถูกตัดจนหมดสิ้น จากการอพยพหนีน้ำในครั้งนั้นยังผลให้ราษฎรชาวคอยเต่ายังไม่สามารถที่จะขึ้นห้วยสร้างผลผลิตทางการเกษตร อันเป็นอาชีพดั้งเดิมได้จนครบเท่าทุกวันนี้ ซึ่งน่าจะสรุปได้ว่าด้วยสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกับอดีต ผสมกับความไม่พร้อมในปัจจัยพื้นฐานคือ น้ำในการเพาะปลูก จึงทำให้ราษฎรเหมือนตกอยู่ในความมืดทางอาชีพ ในปัจจุบันจะพบเห็นบ่อยว่า ราษฎรชาวคอยเต่าจะทำการเพาะปลูกพืชผลตามอย่างผู้คนจากถิ่นอื่น โดยขาดความรู้ความสามารถที่แท้จริง จึงยังเหมือนกับเป็นการซ้ำเติมลงไปอีก จนเกิดความท้อแท้ และในที่สุดจึงหันไปจับงานรับจ้าง จนได้ชื่อว่าคอยเต่ามีแรงงานอพยพมากที่สุดแห่งหนึ่งของเชียงใหม่ และนั่นคือการสร้างปัญหาใหม่ตามมา ไม่ว่าจะเป็นการละทิ้งครอบครัวให้อยู่อย่างขาดความอบอุ่น ปัญหาเสพติดตลอดจนปัญหาของโรคภัยร้ายแรง เช่น เอคส์ เกิดขึ้นและที่นับว่าเป็นปัญหาที่ลึกลงไปอีกก็คือ ราษฎรขาดความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพเกษตร ซึ่งเป็นฐานที่แท้จริง ชาวคอยเต่าจึงขายที่ทำกินที่พอมืออยู่ให้กับนายทุนหรือคนต่างถิ่น อันเป็นการปิดหนทางในการแก้ปัญหาอย่างสิ้นเชิง และไม่ค่อยสนใจต่อการแนะนำหรือเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการประกอบอาชีพการเกษตร เกิดความรู้สึกทางลบแก่เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นหลายคนเกิดความท้อแท้และเลยไป จนมองว่าราษฎรคอยเต่าเกียจคร้านไม่เอาจริงกับการประกอบอาชีพ และในความรู้สึกนึกคิดเล็กๆของจิตใจชาวคอยเต่า มีความรู้สึกว่ารัฐบาลและข้าราชการทอดทิ้งละเลย หลอกลวง ขาดการดูแลที่ดีพอ ทั้ง ๆ ที่ชาวคอยเต่าได้สละที่ดินเดิมอันอุดมสมบูรณ์ อยู่อาศัยกันมาหลายชั่วอายุคน เพื่อเก็บกักน้ำ

วิถีชีวิตของชาวคอยเต่า

ประชากรชาวคอยเต่า จะอาศัยเป็นสองกลุ่มใหญ่ๆด้วยกัน คือ กลุ่มลุ่มน้ำแม่หาดซึ่งจะอยู่บนพื้นที่ราบสูงริมแม่น้ำหาด ได้แก่ บ้านคอยเต่าเก่า บ้านไร่ โป่งทุ่ง อีกกลุ่มหนึ่งได้แก่ ผู้ที่อยู่อาศัยแถบที่ราบลุ่มแม่ปิง นับเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมากกว่ากลุ่มแรก กลุ่มนี้ได้แก่ บ้านแม่กา บ้านซ่ง ท่าเดื่อ บ้านน้อย จนถึงบ้านแอน อาชีพเดิมได้แก่ การเพาะปลูกข้าว ถั่ว ยาสูบ ครั่ง และค้าขาย โดยนำสินค้าใส่เรือแพล่องไปขายทางตอนล่าง ชาวคอยเต่ามีขนบธรรมเนียมหลายอย่างที่แตกต่างจากถิ่นอื่น เช่น

ภาษาถิ่นมีสำเนียงและคำที่แตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่นในเชียงใหม่ด้วยกัน ออกเสียงซ้ำ เช่น มีการเรียกสถานที่ที่เป็นภาษาถิ่นโบราณ โดยเรียกห้วยหรือลำธารว่า อุ่ม หรือ ออม เช่น อุ่มป่าด หมายถึง ห้วยที่พาดผ่าน เรียกว่า น้ำ ว่า นัม ไก่ ว่า ก้อย ไป ว่า ปอย ไหน ว่า หนอย เป็นต้น วิทยา พัฒนาเมธาดา (2545, หน้า 1-60)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 160 คน

โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม

เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 (เชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน) กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 153 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเคอ อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่ 87 ไร่ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากนิคมสร้างตนเองเขื่อน ภูมิพล ได้จัดสรรที่ดินให้เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียน

ปี พ.ศ.2518 ด้วยความเห็นชอบของพ่อค้าประชาชนและข้าราชการอำเภอคอยเต่า จึงได้ขอจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา ทางกรมสามัญศึกษาอนุมัติให้เปิดโรงเรียนสาขาของโรงเรียนสอศ วิทยาคม มีนักเรียนจำนวน 45 คน ครูจำนวน 3 คน

ปี พ.ศ.2519 กรมสามัญศึกษาอนุมัติให้ยกฐานะจากโรงเรียนสาขาขึ้นเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ประจำอำเภอคอยเต่า โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม” มีอาคารชั่วคราว 1 หลัง มีนักเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 70 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 5 คน มีนายอำพล บุญอยู่ เป็นครูใหญ่

ปี พ.ศ. 2527 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม ได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท รุ่นที่ 2 (มพช.2 รุ่นที่ 2) มีระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2530 โดยโรงเรียนได้รับ งบประมาณหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง พร้อมครุภัณฑ์ เป็นเงิน 8,000,000 บาท ได้จัดสร้างอาคารวิทยาศาสตร์และห้องสมุด แบบ 208A จำนวน 1 หลัง อาคารฝึกงานเกษตรและอุตสาหกรรม จำนวน 1 หลัง อาคารคหกรรมจำนวน 1 หลัง

ปี พ.ศ. 2533 โรงเรียนได้รับอนุมัติให้ขยายการให้บริการการศึกษาแก่ชุมชน 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 ห้องเรียน ๆ ละ 40-50 คนและด้านที่ 2 ได้รับอนุมัติให้เปิดโรงเรียนสาขาขึ้นที่บ้านโป่งทุ่ง อำเภอคอยเต่า จำนวน 2 ห้องเรียน

ปี พ.ศ. 2536 ได้รับงบประมาณหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เป็นค่าสร้างอาคาร หอประชุมและโรงอาหาร แบบ 100/27 จำนวน 1 หลัง และมีเงินเหลือจ่ายได้รับอนุมัติให้ใช้ในการ จัดซื้อรถยนต์กระบะบรรทุกจำนวน 1 คัน ทำถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ความยาวประมาณ 200 เมตร นอกจากนั้นโรงเรียนยังได้รับงบประมาณจัดสร้างบ้านพักภารโรงจำนวน 1 หลัง และ งบประมาณสร้างถังเก็บน้ำฝน ผ. 33/1 ชุด

ปี พ.ศ. 2539 โรงเรียนได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียนแบบ 318 ล./38(พิเศษ) จำนวน 1 หลัง และสร้างห้องส้วมนักเรียนชาย จำนวน 1 หลัง พร้อมทั้งได้รับงบประมาณปรุงอาคาร 216 ก จำนวน 400,000 บาท งบประมาณการจัดซื้อครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหาร ห้องปฏิบัติการทางภาษา และอุปกรณ์วิทยาศาสตร์

ปี พ.ศ. 2545 โรงเรียนได้สร้างโรงเก็บรถนักเรียน จำนวน 1 หลัง และได้รับงบประมาณปรุง อาคาร 77,400 บาท รวมทั้งได้รับงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ม.ต้น จำนวน 96,400 บาท

ปี พ.ศ. 2546-2548 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคมได้รับการคัดเลือกจากชุมชนให้เป็น โรงเรียนหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ของอำเภอคอยเต่า

ปี พ.ศ. 2548 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคมได้ผ่านการประเมิน เป็นโรงเรียนต้นแบบ หนึ่ง อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

ปี พ.ศ. 2552 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคมได้รับการประเมินเป็นโรงเรียนพระราชทานระดับ เขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 5

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภาพร ช่วยโพธิ์กลาง (2551, หน้า 72-79) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุรนารีวิทยา 2 การเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนได้ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถาม และได้เป็นผู้ลงมือค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้รู้จักสรุปและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ตนเองได้ค้นพบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการ เรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากความรู้ที่ได้รับนั้นสามารถโยงเข้ากับชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 และเพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา

(จังหวัดนครราชสีมา) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การศึกษาค้นคว้าใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนสุรนารีวิทยา 2 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ 1) แผนการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นจำนวน 8 แผน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมาก 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) แบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ข้อสอบมีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.90 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.89 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.30 – 0.88 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.89 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1. ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.09/89.48 2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8903 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 89.03 3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก โดยสรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ท้องถิ่นของเรา (จังหวัดนครราชสีมา) มีประโยชน์สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

ทิพวรรณ ชุมเชื้อ (2548, หน้า 81-82) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอนโดยวิธีสอนแบบโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงาน 4) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีสอนวิชาโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอนโดยวิธีสอนแบบโครงงาน จำนวน 6 แผน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.67/88.89 2) ผลการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยวิธีสอนแบบโครงงานก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หลังการเรียนด้วยวิธีสอนแบบโครงงานสูงกว่าก่อนการเรียน 3) นักเรียนมีความสามารถในการทำโครงงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี นักเรียนสามารถกำหนดปัญหา และตั้งสมมติฐาน สามารถทำโครงงาน มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน สรุปผล และสามารถนำเสนอผลงานได้ 4) นักเรียนเห็นว่าวิธีสอนแบบโครงงานเป็นวิธีสอนที่ทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า มีการปฏิบัติจริง มีความสนุกสนานและมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้

เมธินี ศรีลาศักดิ์ (2548, หน้า 81-83) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไร่ ตำบลป่าไร่ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 32 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.00/87.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงานเท่ากับ 0.73 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 73.2 และ 3) นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงงานเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความพึงพอใจโดยรอบทุกด้าน คือด้านเนื้อหา ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียน และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ศิริพร แก้วใจมา (2551, หน้า 57-69) ได้ศึกษาการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาโครงการคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียนแม่ข่ายวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาโครงการคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียนแม่ข่ายวิทยาคม ซึ่งผู้ศึกษาดำเนินการสร้างโดยเริ่มจากศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ศึกษา

หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนแม่
 อยวิทย์ฯ ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 โครงการคณิตศาสตร์ วิเคราะห์ความต้องการและความสนใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนแม่
 อยวิทย์ฯ โดยใช้แบบสอบถามความสนใจและความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม
 วิชาโครงการคณิตศาสตร์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น แล้วนำผลที่ได้มาจัดอันดับความสำคัญในการกำหนด
 วัตถุประสงค์ นำหนักของเนื้อหาสาระแต่ละหน่วยรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 และการประเมินผลวิชาโครงการคณิตศาสตร์ แล้วจึงเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาโครงการ
 คณิตศาสตร์ ได้แผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน จำนวนทั้งหมด 40 คาบ ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่
 1 เรื่องหลักการและวิธีการเกี่ยวกับโครงการ (10 คาบ) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการวางแผน
 ดำเนินงาน (4 คาบ) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเขียนและเสนอโครงร่างโครงการ
 คณิตศาสตร์ (4 คาบ) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการปฏิบัติโครงการคณิตศาสตร์ตามแผน
 (16 คาบ) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องการวัดและประเมินผลโครงการคณิตศาสตร์ที่ทำ
 สำเร็จ (6 คาบ) จากนั้นผู้ศึกษานำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน
 ประเมิน ตามรายการในแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อตรวจสอบความ
 สอดคล้องและความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาโครงการ
 คณิตศาสตร์ จากนั้นได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำ
 แผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบและแก้ไขอีกครั้งผลการศึกษารังนี้
 ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาโครงการคณิตศาสตร์ จำนวน 5 แผน การจัดการเรียนรู้ ดังนี้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องหลักการและวิธีการเกี่ยวกับโครงการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
 เรื่องการวางแผนดำเนินงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเขียนและเสนอโครงร่างโครงการ
 คณิตศาสตร์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการปฏิบัติโครงการคณิตศาสตร์ตามแผนและแผนการ
 จัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องการวัดและประเมินผลโครงการคณิตศาสตร์ที่ทำเสร็จ และผลจากการ
 ประเมินของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสมในการ
 นำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาโครงการคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 สำหรับโรงเรียนแม่อย
 วิทย์ฯ จังหวัดเชียงใหม่

รัชนิภา ธาตุอินจันทร์ (2550, หน้า 18-21) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่แบบ
 โครงการ เรื่อง การถนอมอาหารพื้นบ้าน รายวิชาการถนอมอาหารท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนและศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่แบบ
 โครงการ เรื่องการถนอมอาหารพื้นบ้าน รายวิชาการถนอมอาหารท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า 1) ได้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง การถนอมอาหารพื้นบ้าน รายวิชาการถนอมอาหารท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่องการถนอมอาหารพื้นบ้าน รายวิชาการถนอมอาหารท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีคะแนนความรู้ความเข้าใจผ่านเกณฑ์กำหนดไว้ทุกคนคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งประเมินโดยนักเรียนและครูอยู่ในระดับดีมากและผลงานสำเร็จประเมินโดยนักเรียนและครูอยู่ในระดับดีมากที่สุด สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานเรื่องการถนอมอาหารผักพื้นบ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่าเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และการสร้างแผนการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ และพบว่าส่วนใหญ่จะมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และการสร้างแผนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ซึ่งผู้ศึกษาสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแผนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานให้สอดคล้องกับ เรื่อง ข้อนรอยอดีตคอยเต่าได้